

Školní řád a jeho zavedení do systému školy

Ing. Jaroslav Pejzl | Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze
Specializace v pedagogice | Učitelství odborných předmětů | 2016/17

School Rules and Its Implementation to the School Systems

ABSTRAKT

Bakalářská práce podrobuje obsahové analýze vybraný okruh školních řádů používaných v současné praxi. Cílem je z uvedeného šetření zjistit, zda školní řády naplňují minimální právní rámec podle školského zákona. Šetření bylo provedeno na vzorku školních řádů, které svojí působností spadají do sekundárního typu vzdělávání, tj. gymnázií a středních škol technického zaměření. Získaná data byla porovnána s povinným obsahem vyplývajícím ze školského zákona a byla interpretována ve vztahu ke stanoveným kritériím v předmětné práci včetně doporučení a uvedení vzorových školních řádů pro jednotlivé stupně vzdělávání (mateřské školy, základní a střední školy).

Klíčová slova:

Školní řád, škola, ředitel školy, žák, student, učitel, pravidla chování.

ÚVOD

Školní řád zásadním způsobem ovlivňuje chod vzdělávacího zařízení, a to bez ohledu na to, zda si jeho významnost dotčené osoby (žáci, studenti, rodiče, pedagogičtí pracovníci) uvědomují či nikoliv. Kromě základní úpravy provozu a vnitřního režimu školy ovlivňuje tak zásadní oblasti jako je výkon práv a povinností žáků, hodnocení jejich výsledků, možnosti ukládání výchovných opatření, ale také např. bezpečnost a ochranu zahrnující mimo jiné prevenci sociálně patologických jevů a šikany.

Problémy spojené s tvorbou a aplikací školních řádů v praxi úzce souvisí s podmínkami, kterými jsou vázány a s požadavky, které jsou na ně kladeny. Je zřejmé, že část této problematiky je významně ovlivněna právním rámcem. Školní řády mají na jedné straně obsahovat jen ustanovení, která nejsou v rozporu s právními předpisy. Současně se ale musí pohybovat v jejich mezích tak, aby adresátům nezakotvovaly jiné povinnosti bez opory v právních předpisech.

VÝSLEDKY

Provedená analýza školních řádů potvrdila hlavní hypotézu stanovenou v bakalářské práci, že předpis pro uzpůsobení pravidel chování většinou naplňuje zákonem stanovený minimální právní rámec. To umožňuje tento vnitřní předpis použít pro nastolení takového chování včetně jeho vymahatelnosti. Školní řády se tak stávají jakýmsi pomyslným mostem mezi zákonnou normou a účastníkem podrobujícím se stanoveným pravidlům hry.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

ABSTRACT

The Bachelor thesis is trying to analyse chosen sphere of school rules used in present practise. Purpose of presented research is to ascertain if the school rules fulfil minimal legal framework along the School Law. Research was done with a sample of school rules derived from Secondary schools – Grammar schools and Technical high schools. Obtained relevant data was compared to the compulsory content in accordance with The School Law and was interpreted with continuity of defined criteria. The thesis contains suggestions and samples of school rules for a different types of school (infantschools, basic schools and high schools) too.

Keywords:

School rules, School, Principal (Headmaster), Pupil, Student, Rules of behavior

ANALÝZA ŠKOLNÍCH ŘÁDŮ

Předmětná bakalářská práce si klade za cíl podrobit obsahové analýze vybraný okruh školních řádů používaných v současné praxi a vymezit ustanovení, která jsou nevhodná či jiným způsobem neaplikovatelná nebo v rozporu se zákonnou normou, resp. školským zákonem.

Z výše uvedeného šetření dojde k potvrzení či vyvrácení stanovené hypotézy, zda školní řády naplňují minimální právní rámec pro jeho účinnost dle normativního ustanovení ve školském zákonu. Dále je v rámci rozborů dílčích ustanovení cílem odpovědět na následující otázky:

[1] Do jaké míry je školní řád závazný pro uplatnění represivních účinků na zavazující subjekty (žáci, rodiče a zaměstnanci) touto normativní instrukcí?

[2] Jaký je význam takového zavedeného školního dokumentu ve vztahu k právnímu řádu?

Zavazující účinek adresátů je založen na dobrovolném souhlasu s dodržováním takového předpisu. Současně s tímto souhlasem jsou jeho adresáti dotčeni povinností strpět případné represivní účinky včetně vyvozující odpovědnosti. Tato odpovědnost pak zakládá přestupkové či trestně právní účinky. Z provedeného šetření je zřejmé, že míra závaznosti školních řádů spadá pouze do oblasti výchovně vzdělávacího procesu a ojedinele může zasáhnout i do socializačního prostředí směřující k nápravě jedince či určité skupiny.

Školní řády tak ve vztahu k právnímu řádu plní významnou a jinak nezastupitelnou úlohu na úseku uzpůsobení pravidel hry ve školském zařízení. Zavedení školního řádu do systému školy je tedy podstatnou záležitostí a v tomto ohledu by měla panovat určitá obezřetnost při zpracování takového školního dokumentu.

KONTAKT: Jaroslav.Pejzl@seznam.cz